

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו על
חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל
נסיך שבכל יום ויום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב
ובקר וצהרים הטוב כי לא כלו רחמיך הכרחם כי לא תמו חסדיך
ומעולם קיינו לך לא הכלמתנו יי אלהינו ולא עובתנו ולפי הסתרת
פניך בסגנו על כלם יתברך ויתרוכם שבע כלבנו תכיד כל החיים יודוך
סלה ויהללו לשמך הטוב באמת באי הטוב שבע ולך נאה להודות ו

Source 1

סידור רבי שלמה ברבי נתן

מודים אנחנו לך²⁹ שאתה הוא ה' אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד.
על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו מלכינו הפקודות לך על נסיך
וטוביך ורחמיך וחסדיך ורחמיך שבכל יום עת ערב ובקר הטוב כי לא
כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך ועל כלם תתברך ותתרמם
ותתיחד לעד מלא רחמים רבים וכל החיים יודוך סלה באמת חי
תעולמים בעל הרחמים כי יחיד אתה ואין זולתך ברוך אתה ה' הטוב
שמך ולך נאה לתודות.

מודים דרבנן

דין כריעה במודים

בשהחזן אומר מודים וזיבין כל העבור לשון עמו ולחשן מוסרים מודים בורעים:

מודים בורעים ומשתיחיים אנחנו לפניך אלהינו אלהי כלבשר יוצרנו יוצר בראשית
ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחיייתנו וקיימתנו בן תחינו
ותחננו ותאסוף גליותינו מארבע כנפות הארץ ונשוב לשמור חקיך ולעשות רצונך באמת
ובלבב שלם על שאנו מודים לך:

כשהחזן אומר על כלם יתברך ויתרוכם שבע כלבנו חסיד ו העבור ענינו ואמרים לעולם ועד:

Source 2

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף מ' עמ' א'—בזמן ששליח צבור אומר מודים, העם מה הם
אומרים? אמר רב: מודים אנחנו לך ה' אל-הינו על שאנו מודים לך; ושמואל אמר: אל-הי
כל בשר על שאנו מודים לך; רבי סימאי אומר: יוצרנו יוצר בראשית על שאנו מודים לך;
נהרדעי אמרי משמיה דרבי סימאי: ברכות והודאות לשמך הגדול על שהחיייתנו וקיימתנו על
שאנו מודים לך; רב אחא בר יעקב מסיים בה הכי: בן תחינו ותחננו, ותקבצנו ותאסוף
גליותינו לחצרות קדשך, לשמור חוקיך ולעשות רצונך בלבב שלם, על שאנו מודים לך.
אמר רב פפא: הילכך נימרינהו לכולהו.

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

Translation: While the Precentor recites the paragraph 'We give thanks what does the congregation say? Rab declared: 'We give thanks unto You, O Lord our G-d, because we are able to give You thanks'. Samuel declared: 'G-d of all flesh, seeing that we give You thanks'. R. Simai declared: 'Our Creator and Creator of all things in the beginning, seeing that we give You thanks.' The men of Nehardea declared in the name of R. Simai: 'Blessings and thanksgiving to Your great Name because You have kept us alive and preserved us, seeing that, we give You thanks'. R. Aha b. Jacob used to conclude thus: 'So may You continue to keep us alive and be gracious to us; and gather us together and assemble our exiles to Your holy courts to observe Your statutes and to do Your will with a perfect heart, seeing that we give You thanks'. R. Papa said: Consequently let us recite them all.

Source 3

תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פרק א דף ג שור ג /ה"ד- תנא ר' חלפתא בן שאול הכל שוחחין עם ש"צ בהודאה. ר' זעיר' אמר ובלבד במודים. ר' זעיר' סבר לקרובה כדי לשוח עמו תחילה וסוף. ר' יסא כד סליק להבא, חמתין גחנין ומלחשין. אמר לון: מהו דין לחישה? ולא שמיע דמר ר' חלבו ר"ש בשם ר' יוחנן בשם ר' ירמיה ר' חנינא בשם ר' מיישא ר' חייא בשם ר' סימאי ואית דאמרין ליה חבריא בשם ר' סימאי מודים אנחנו לך אדון כל הבריות אל-וה התושבחות צור עולמי' הי העולם יוצר בראשית מחיה המתים שהחייתנו וקיימתנו וזכיתנו וסייעתנו וקרבנתנו להודות לשמך בא"י אל-ההודאות. רבי בא בר זבדא בשם רב: מודים אנחנו לך שאנו חייבין להודות לשמך תרננה שפתי כי אזמרה לך ונפשי אשר פדית' בא"י אל-ההודאות. רבי שמואל בר מינא בשם רבי אחא: הודייה ושבח לשמך לך גדולה לך גבורה לך תפארת יהי רצון מלפניך ה' אל-הינו ואל-הי אבותינו שתסמכינו מנפילתינו ותזקפנו מכפיפתינו כי אתה הוא סומך נופלים וזוקף כפופים ומלא רחמים ואין עוד מלבדך בא"י אל-ההודאות. בר קפרא אמר: לך כריעה, לך כפיפה, לך השתחויה, לך בריכה כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון, לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך ה' הממלכה והמתנשא לכל לראש והעושר והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל ובידך כח וגבורה ובידך לגדל ולחזק לכל ועתה אל-הינו מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך בכל לב ובכל נפש משתחוים, כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך, מציל עני מחזק ממנו ועני ואביון מגזלו בא"י אל-ההודאות. א"ר יודן נהגין רבנין אמרי' כולהון ואית דאמרין או הדא או הדא.

Translation: Rav Yassa, when he descended here to Eretz Yisroel from Bavel observed the congregation bowing and murmuring along with the Schaliach Tzibur when he recited Modim. Rav Yassa said to them: what is this text that you are murmuring? The Gemara expresses surprise: Did not Rav Yassa hear what Rav Chelbo taught? Rav Chelbo said: Rav Shimon reporting in the name of Rav Yirmiya and Rav Chanina reporting in the name of Rav Simai but some same that it was anonymous scholars reporting in the same of Rav Simai-all said that when the Schaliach Tzibur recites Modim, the congregation recites the following text: We thank You, master of all creatures, G-d of praises, Rock of the worlds, Life of Eternity, Molder of creation, Resurrector of the Dead, for Your having kept us alive and sustained us and having given us the merit assisted us and drawn us near to graciously thank Your name. Baruch Ata Hashem

---

1. תהלים פרק עא (כג) תרננה שפתי כי אזמרה לך ונפשי אשר פדית.

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

Kail Ha'Hoda'Ot. Rav Bar bar Zavda reported the following text in the name of Rav: We thank You that we are obligated to give thanks to Your name. My lips shall rejoice when I sing to You as well as my soul which You have Redeemed. Baruch Ata Hashem Kail Ha'Hoda'Ot. Rav Shmuel Bar Mina reported the following text in the name of Rav Acha: Thanksgiving and praise to Your name. Yours is greatness, Yours is strength, Yours is splendor. May it be the will before You, Hashem, our G-d and the G-d of our fathers that You support us in rising from our fallen state and straighten us from our bent state for You are the one who supports the fallen, and straightens us the bent and is full of mercy and there is none besides You. Baruch Ata Hashem Kail Ha'Hoda'Ot. Bar Kappara said the following text: To You, kneeling; to You, prostrating; to You, bowing, For to You shall every knee kneel, every tongue swear. Yours, Hashem is the Greatness, the Strength, the Splendor, the Triumph and the Glory. Even everything in Heaven and on Earth. Yours Hashem is the Kingdom and the Sovereignty over every leader. Wealth and honor come from You and You rule everything; in Your hand is power and strength and it is in Your hand to make anyone great or strong. So now G-d we thank You and praise Your splendorous Name; with the entire heart and the entire soul we prostrate ourselves. All my limbs will say: Hashem who is like You. Deliverer of the poor from one mightier than he, of the poor and the destitute from the one who robs him. Baruch Ata Hashem Kail Ha'Hoda'Ot. Rav Yudan said: The Rabbis adopted a custom of reciting a combination of these texts. But some say that it is proper to recite any of the texts alone. This explains that what surprised Rav Yassa was that the congregation recited all the versions of Modim D'Rabbanan.

Source 4

כסף משנה הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק ט' הלכה ד' – ואינם שוחחין אלא כדי שלא יראו ככופרים ולזה די שישחו ראשם מעט ומי ששוחה יותר מדאי מיחזי כיוהרא.

Translation: The reason to bow when the prayer leader recites the word: Modim is to not appear as if he is denying what the prayer leader is saying. For this purpose it is enough to bow a little. Someone who bows down too much appears to be arrogant.

Source 5

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) סדר תפילה – מודים אנחנו לך ה' אלהינו וא – להי אבותינו א – לזה כל בשר יוצרנו יוצר בראשית ברכות והודאות לשמך הגדול על שהחייטנו וקיימתנו כן תחנו ותחיינו ותקבצנו מארבע כנפות הארץ לחצרות קדשך לשמור חקיך ולעשות רצונך בלבב שלם על שאנו מודים לך.

Source 6

סידור רבי שלמה ברבי נתן

וכבר פשט המנהג שאומרים בשעת קבורת המת קריש זה היינו קריש דרבנן. וכן כשמגיע שיח ציבור בכל תפלות השנה למודים אומר הקהל מודים דרבנן וזה נוסחו: מודים אנחנו לך אתה הוא ה' אלהינו ואלהי אבותינו ברכות והודיות לשמך הגדול על שהחייטנו וקיימתנו כן תקבץ מארבע גליותנו להודות לך בחצרות קדשך ולשמור תורתך ולעשות רצונך בלבב שלם על שאנו מודים לך.

Source 7-

מחזור ארם צובא

בְּרַחֲמֵינוּ יְעֲשֶׂה שְׂמֵיךָ יְיָ
בְּשִׁיעַת סֵלִים נִטְרָה לְמוֹדִים אֲכַסְנוּ לָךְ אֱמֶכָה כָּל אֶסֶד בְּלִסָּה
מוֹדִים דְּנִבְנָן
אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֶינוּ
אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר
בְּרָאשִׁית בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ עַל
שְׁתַּחֲוִיתֵנוּ וְקִיּוּמֵנוּ בֶּן תַּחֲיֵינוּ וְתַחֲנוּנוֹ וְתַאֲסוּף גְּלוּיֹתֵנוּ
לְחֻצוֹת קִדְשֶׁךָ לְשִׁמּוֹר הַקִּיד וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ וְלַעֲבֹדָה
בְּלִבְךָ שְׁלָם עַל שְׂאֵנוּ מוֹדִים לָךְ בְּרוּךְ אַל תַּחֲדָאוֹת
וְעַל כָּל מַעֲשֵׂי יְדֶיךָ מְבָרֵךְ שְׁלָם לְדוֹ

Source 8-

נוסח רומניא

מוֹדִים
אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֶינוּ אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר
יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרָאשִׁית בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ עַל
שְׁתַּחֲוִיתֵנוּ וְקִיּוּמֵנוּ בֶּן תַּחֲיֵנוּ וְתַחֲנוּנוֹ וְתַאֲסוּף גְּלוּיֹתֵנוּ
לְחֻצוֹת קִדְשֶׁךָ לְשִׁמּוֹר הַקִּיד וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ וְלַעֲבֹדָה
בְּלִבְךָ שְׁלָם עַל שְׂאֵנוּ מוֹדִים לָךְ בְּרוּךְ אַל תַּחֲדָאוֹת

Source 9-

נוסח קרפנטרניץ

מוֹדִים
אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֶינוּ אֲבוֹתֵינוּ
אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרָאשִׁית . בְּרִכּוֹת
וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ . עַל שְׁתַּחֲוִיתֵנוּ
וְקִיּוּמֵנוּ בֶּן תַּחֲיֵנוּ וְתַחֲנוּנוֹ וְתַאֲסוּף גְּלוּיֹתֵנוּ . לְחֻצוֹת
קִדְשֶׁךָ . לְשִׁמּוֹר הַקִּיד וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ וְלַעֲבֹדָה בְּלִבְךָ
שְׁלָם . עַל שְׂאֵנוּ מוֹדִים לָךְ . בְּרוּךְ אַל תַּחֲדָאוֹת

שים שלום טובה וברכה חסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל
 עמך ברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניך כי באור פניך
 נתת לנו יי אלהינו תורת חיים אהבה וחסד צדקה ברכה וסוערת
 ורחמים וחיים ושלום וטוב יהיה בעיניך לברך את כל עמך ישראל
 תמיד בכל עת ובכל טעם בשלוםך באי הכבוד את עכו ישראל
 בשלום:
 יאמרו

מנהג בבל		מנהג ארץ ישראל		
ענף 2 (42)	ענף 1א (24)	ענף 3 (4)	ענף 2 (2)	ענף 1 (16)
שים שלום טובה וברכה חסד ורחמים עלינו ועל ישראל עמך	שים שלום טובה וברכה חסד ורחמים		ברכינו אלהינו ושמרינו וחגיגנו ושלומך שים עלינו וסוכת שלומך פרוס עלינו	שים שלומך על ישראל עמך ועל עירך וברכינו
וברכינו	וברכינו			כולנו כאחד
כולנו כאחד במאור פניך כי ממאור פניך נתתה לנו יי אלהינו תורה וחיים אהבה וחסד צדקה ורחמים ברכה ושלום	כולנו כאחד במאור פניך כי ממאור פניך נתתה לנו יי אלהינו תורה וחיים אהבה וחסד צדקה ורחמים			
וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת	וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת			
ברוך אתה יי	ברוך אתה יי	צדיק אתה יי אלהינו כי כן דרכיך ושלום צויתנו ברוך אתה יי	ברוך אתה יי מעון הברכות ועושה השלום	ברוך אתה יי עושה השלום
המברך את עמו ישראל בשלום	המברך את עמו ישראל בשלום	עושה השלום		

מנהג בבל				
ענף 2א (11)	ענף 2ב (26)	ענף 2ג (6)	ענף 3 (12)	ענף 4 (8)
שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל ישראל עמך	שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל ישראל עמך	שים שלום טובה וברכה חיים ¹¹ חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך	שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך	שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל ישראל ¹²
וברכיני	וברכיני י' אלהינו ¹³	וברכיני אבינו	וברכיני אבינו ¹⁴	תשים לעולם
כולנו כאחד במאור פניך כי ממאור פניך נתתה לנו י' אלהינו תורה וחיים אהבה וחסד צדקה ורחמים ברכה ושלוש	כולנו כאחד במאור פניך כי ממאור פניך נתתה לנו י' אלהינו תורה וחיים אהבה וחסד צדקה ורחמים ברכה ושלוש	כולנו כאחד במאור פניך כי ממאור פניך נתתה לנו י' אלהינו תורה וחיים אהבה וחסד צדקה ורחמים ברכה ושלוש	כולנו יחד במאור פניך כי ממאור פניך נתתה לנו י' אלהינו תורה וחיים אהבה וחסד צדקה ורחמים ברכה ושלוש	כי אתה הוא ¹⁵ מלך אדון כל ¹⁶ השלום וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת ¹⁷
וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת	וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת	וטוב בעיניך לברכנו ולברך את עמך ישראל בכל עת ובכל שעה ובכל רגע ¹⁸	וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת	ברוך עוזי ושלוש
ושים שלום בעולם	בשלוש ¹⁹ ושים שלום רב ²⁰ בעולם ועל עמך ישראל תשים שלום לעולם ועד	ושלום רב ועל עמך ישראל בכל עת תשים לעולם ועד		
ברוך אתה יי	ברוך אתה יי	ברוך אתה יי	ברוך אתה יי	ברוך אתה יי
המברך את עמו ישראל בשלוש	המברך את עמו ישראל בשלוש	המברך את עמו ישראל בשלוש	המברך את עמו ישראל בשלוש	המברך את עמו ישראל בשלוש

Source 10

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) סדר תפילה-שים שלום טובה וברכה חסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך, וברכנו אבינו כלנו כאחד במאור פניך. כי במאור פניך נתת לנו ה' א-להינו תורת חיים אהבה וחסד צדקה ורחמים. וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל ברחמים בכל עת, ברוך אתה ה' המברך את עמו ישראל בשלום.

Source 11

סידור רב סעדיה גאון

י' הטוב שמך ולך נאה להודות י' שים שלום טובה וברכה עלינו חן וחסד ורחמים וברכנו כלנו כאחד במאור פניך כי ממאור פניך נתתה לנו י' אלהינו תורה וחיים אהבה וחסד צדקה ורחמים וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת שים שלום בעולם ועל עמך ישראל יהי נא שלום מעתה ועד עולם ברוך אתה יי המברך את עמו ישראל בשלום.

Source 12-

סדר תפילות של הרמב"ם

את שמך הגדול כי טוב האל הטוב ברוך אתה יי הטוב שמך ולך נאה להודותי יי שים
שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל ישראל עמך וברכנו כולנו (כאחד) ממאור פניך
כי ממאור פניך נתתה לנו יי אלהינו תורה וחיים אהבה וחסד צדקה ושלום וטוב בעיניך לברך
את עמך ישראל ובכל עתו בשלום באי המברך את עמו ישראל בשלום בימות החמה

Source 13-

סידור רבי שלמה ברבי נתן

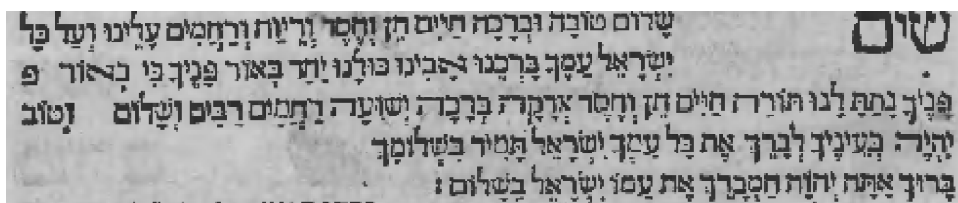
שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים וברכנו אבינו כלנו כאחד
ממאור פניך נתתה לנו ה' אלהינו תורה וחיים אהבה וחן וחסד
ורחמים וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת בשלום. שים
שלום רב בעולם ועל עמך ישראל יהי שלום גדול מעתה ועד עולם
ברוך אתה ה' המברך את עמו ישראל בשלום

Source 14-

מחזור ארם צובא

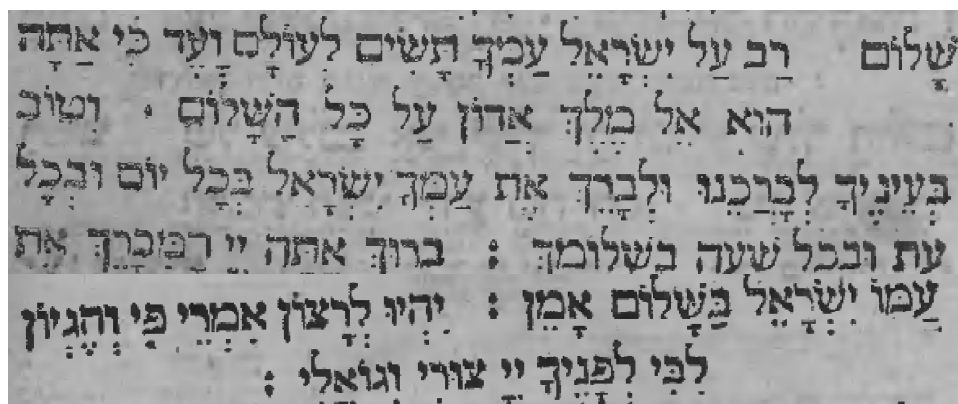
שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים
ברכה ושלום עלינו ועל ישראל עמך
וברכנו אבינו כולנו כאחד ממאור פניך
נתת לנו יי אלהינו תורה וחיים אהבה וחן וחסד
ורחמים וטוב בעיניך לברך את עמך
ישראל בכל עת בשלום וטוב בעיניך לברך
את עמך ישראל בכל עת בשלום
תפלת דמאל
ישראל תשים שלום מעתה ועד עולם למען שמך
ברוך אתה ה' המברך את עמו ישראל בשלום אמן
יתיו לרצון אמרי מ' ורחמי לבי לפניך יי צור ונאלי
... מידותי לומר אסכ תכלתם

Source 15-

Source 16-

נוסח קרפנטרניץ

Source 17

ספר המנהיג דיני תפילה עמוד ק'-ואותן המקומו' שנהגו לומר' עושה שלום ברכנו כולנו ברוב עוז ושלום בא"י המברך את עמו ישראל בשלום, לא יתכן, דמטבע ארוך תיקנוה חכמי' ככל שאר הברכו' שלי"ח והן עושין ממנו מטבע קצר כברכת הפירות והמצות שפתיחת הברכה היא חתימתה, ומשנין ממטבע שתקנו חכמי' בברכות ולא יצאו ידי חובתן.

Translation: Those places where it was customary to say: Oseh Shalom Barcheinu Koolanu B'Rov Oz V'Shalom. Barcuch Ata Hashem Ha'Mivarech Es Amo Yisroel Ba'Shalom are not acting correctly. This Bracha was composed to be a long Bracha like the other Brachos of Shemona Esrei. By shortening the Bracha, they are creating a Bracha similar to the Brachos recited before eating fruits and before performing Mitzvos in which the opening and closing of the Brachos overlap. They are changing the form of the Bracha as it was composed by our Sages and do not fulfill their obligation of reciting this Bracha.

Source 18

ספר שבולי הלקט ענין תפילה סימן כד-דין ברכת שים שלום.
וכד מטי שליחא דציבורא בשים שלום אומר ברכינו אבינו כולם כאחד באור פניך ואין אומר כאחת. וכן כי באור פניך ואין אומר מאור פניך וקדמנא במתיבתא ובבבל כולה אמרינן כי באור פניך נתת לנו ה' כו' ומאן דאמר הכי מפי דייק דכתיב באור פני מלך חיים וכתיב באור פניך יהלכון. ותו אית לנו לדקדק בין כולנו כאחד או כאחת ובבבל כולה ובמתיבתא דרב שלום גאון זצ"ל אמרינן כאחד ומאי ניהו זה אברהם דכתיב כי אחד קראתיו ואברכהו וארבהו והכי אמר רב סעדיה גאון זצ"ל.

Translation: When the Shaliach Tzibbur reaches the Bracha of Sim Shalom he should say: Barcheinu

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

Aveinu Koolanu K'Echad B'Ohr Panecha. He should not say K'Achas in place of K'Echad. Also he should say B'Ohr Panecha and not say M'Ohr Panecha. That is how the Bracha was recited in the early Yeshivos and in Babylonia. They all said Ki B'Ohr Panecha Nasata Lanu, etc. Those who follow that practice are doing so in line with the verse: B'Ohr Pnei Melech Chayim (Mishlei 16, 15) and it is written: B'Ohr Panecha Yibaleichun (Tehillim 89, 17). Also we need to be careful to say: Koolanu K'Echad and not K'Achas. That was the practice in the Babylonia and the Yeshiva of Rav Shalom, Gaon, ז"ל. We want to say "K'Echad" because that word represents Avrohom Aveinu who was called Echad in the verse: Ki Echad Krasiv V'Avarcheihu V'Arbeihu (Yeshayahu 52, 2) and so said Rav Saadiya Gaon, ז"ל.

מגן אבות

Source 17-

מחזור ארם צובא

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי
אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל
הגדול הגבור והנורא אל עליון קונח ברחמינו לשמים
וארץ : מגן אבות ברכו מתח מתים במאמרו האל
והסלך הגדול והקדוש אשר אין גמוסו חמנית לגבו
בשבת קדשו כי ברכו רצח לתניה לחם למנו נקנד
ביראה ופחד ונודח לשמו בגל יום תמיד כי הוא סע
תברכות וארון השלום מקדש השכיני ומגיד נקדשות
לעם מרשני עונג וזכר למעשה בראשית :

Source 19-

נוסח רומניא

ברוך אתה יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי
יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון קונח שמים וארץ : מגן
אבות ברכו מתים במאמרו האל הקדוש את במוסו חמנית לענו בשבת קדשו כי
בס רצה לתניה לחם לפניו נעבור ביראה ופחד ונודח לשמו בגל יום תמיד מעין תברכות
אל תהוצאות אב האמת ארון השלום מקדש השכיני ומגיד נקדשות
לעם מרשני עונג וזכר למעשה בראשית : אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנו והינו קדשנו